

CUVÂNT ÎNAINTE

Lucrarea se adresează persoanelor fizice autorizate să desfășoare o activitate economică organizată în baza OUG nr.44/2008 ca PFA, întreprindere individuală sau familială (în asocieri), ori societate civilă fără personalitate juridică, organizate în baza Codului civil, care sunt obligate să țină evidența contabilă în partidă simplă pentru determinarea venitului net anual în sistem real în baza Normelor metodologice aprobate prin Ordinul MFP nr.1040/2004 și sunt plătitoare de impozit pe venit conform titlului III din Codul fiscal.

Lărgirea bazei de impozitare de la **1 februarie 2013** prin OG nr.8/2013 prin includerea a noi activități agricole și noi ramuri de activitate importante precum:

- cultivarea produselor agricole vegetale;
- silvicultura și piscicultura;
- creșterea și exploatarea animalelor, inclusiv din valorificarea produselor de origine animală, în stare naturală, impune informarea corectă a masei largi de contribuabili care desfășoară activitate în aceste domenii, acum impuse după ce ani de zile au fost scutite.

La acestea se adaugă și proprietarii care realizează venituri din cedarea folosinței bunurilor prin închirierea camerelor situate în locuința proprietate personală, având o capacitate de cazare în scop turistic cuprinsă între 1-5 camere inclusiv, care se impozitează de la **1 ianuarie 2012** în baza OUG nr.125/2011, precum și cei care închiriază spații din patrimoniul personal de la 1 ianuarie 2014 în baza OUG nr.88/2013, completată cu OUG nr.102/2013.

Lucrarea tratează prevederile Titlului III, „**Impozitul pe venit**” din Codul fiscal pentru categoriile de contribuabili menționate mai sus, care sunt comentate, adnotate, sintetizate și exemplificate cu cazuri concrete.

Obiectul lucrării se extinde și asupra celorlalte impozite, contribuții și taxe pe care acești contribuabili sunt obligați să le plătească, cum ar fi: contribuțiile sociale pentru pensie, sănătate, șomaj, unificate la încasare de la **1 iulie 2012** prin unitățile A.N.A.F. și TVA, accize.

Datorită numeroaselor modificări aduse Codului fiscal de la 1 iulie 2010 când sau introdus la plată contribuțiile sociale obligatorii, iar de la 1 ianuarie 2011 și în Codul fiscal ca Titlul IX.2 și până la 1 ianuarie 2014, lucrarea a făcut o analiză comparativă a reglementărilor intervenite.

Vă invităm să vă procurați acest titlu care vine să-l completeze pe cel intitulat „Contabilitatea și legislația persoanelor fizice independente sau asociate”, semnată de același autor.

Autoarea

PARTEA I

DEFINIREA PROFESIONISTULUI, DISCIPLINA DE CASĂ ȘI CONTRACTUALĂ ȘI ORGANIZAREA ACTIVITĂȚII

CAPITOLUL 1

ULTIMA REGLEMENTARE PRIVIND DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚILOR ECONOMICE DE CĂTRE PERSOANELE FIZICE AUTORIZATE, INDEPENDENTE SAU ASOCIATE - ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr.44/2008*)

În Monitorul Oficial nr.328/25.04.2008 a fost publicată OUG nr.44/16.04.2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale.

Pentru a cunoaște a căta reglementare în acest domeniu este aceasta vom face un scurt istoric:

Prima reglementare:

- Decretul-lege nr.54/1990 privind organizarea și desfășurarea unor activități economice pe baza liberei inițiative (MO nr.20/6.II.1990) și HG nr.201/1990 (MO nr.33-34/8.III.1990) își încetează aplicabilitatea după 6 noiembrie 2002, când intră în vigoare a doua reglementare:

- Legea privind organizarea și desfășurarea unor activități economice de către persoanele fizice cu nr.507/2002 (MO nr. 582/6 aug.2002), abrogată în 29 sept.2004 prin a treia reglementare:

- Legea nr.300/2004 (MO nr.576/2004) privind autorizarea persoanelor fizice și a asociațiilor familiale care desfășoară activități economice în mod independent, care funcționează până la 25.04.2008 când apare a patra reglementare:

- Ordonanța de urgență a Guvernului **nr.44/16.04.2008** (MO nr.328/25.04.2008) privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale.

Prin Legea nr.507/2002 se face pentru prima dată precizarea că în prevederile ei nu intră persoanele fizice care au dreptul să exercite **profesii** în baza unor legi speciale, a căror listă se va prezenta în normele metodologice de aplicare (vezi HG nr.58/2003-MO nr.98/2003). Acesta este cel mai mare merit al acestei legi.

*) vezi în MO nr.15/10.01.2014 și Legea nr 4/2014 pentru completarea OUG nr.44/2008 privind desfășurarea activității economice de către pers. fizice autorizate, întrep. individuale și întrep. familiale care intră în vigoare la **10.02.2014**

Și sfera de aplicare a legii are o arie de cuprindere mult mai mare acum întrucât ea se aplică, potrivit art.1(1) „persoanelor fizice, cetățeni români sau cetățeni ai statelor membre ale Uniunii Europene și ai celorlalte state aparținând spațiului economic european.“

Formele de organizare a activității au rămas aceleași ca în Decretul nr.54/1990:

- în mod independent;
- în asociații familiale.

Prin Legea nr.300/2004 se menține sfera de aplicare și formele de organizare anterioare, dar ca noutate se definește calitatea de *angajat propriu* al acestor persoane:

„Art.3(1) Persoana fizică care desfășoară, prin forțe proprii, activități economice în mod independent, precum și persoanele fizice care sunt membrii ai asociațiilor familiale, fără a implica raporturi de muncă față de un angajator, au în sensul prezentei legi, calitatea de *angajat propriu*.”

(2) *Calitatea de angajat propriu se referă la dreptul de a fi asigurat în sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, al asigurărilor sociale de sănătate și al asigurărilor pentru șomaj, în condițiile prevăzute de legile care reglementează aceste domenii.* “

Deși aceste persoane *nu pot, conform art.3(3) să mai angajeze și persoane cu contract individual de muncă* pentru desfășurarea activităților autorizate. *)

Simultan ca timp și distinct de această lege, dar fără să se facă trimitere la ea, prin **Legea nr.175/16.05.2006** - MO nr.438/22.05.2006 de aprobare a **OG nr.27/2006** - MO nr.88/2006 pentru modificarea și completarea **Legii nr.346/2004** - **MO nr.681/2004** privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii, se modifică art.I pct.1, și la art.2 se definește *întreprinderea*, astfel:

„Pct.1.Art.2.- În sensul prezentei legi, prin *întreprindere* se înțelege orice formă de organizare a unei activități economice și autorizată potrivit legilor în vigoare să facă acte și fapte de **comerț**, în scopul obținerii de profit, în condiții de concurență, respectiv:

- societăți comerciale;
- societăți cooperative;
- *persoane fizice care desfășoară activități economice în mod independent și*
- *asociații familiale autorizate potrivit dispozițiilor legale.*“

Legea nr.300/2004 a fost modificată la **art.18** prin **Legea nr.378/2005** - MO nr.1138/15.12.2005 în sensul precizării că în sfera legii **intră activitățile economice desfășurate de persoanele fizice autorizate sau asociațiile familiale a căror exercitare nu necesită autorizare în baza unei legi speciale.**

Prin OUG nr.44/2008 se mută în întregime *procedura de autorizare la registrul comerțului*, eliminându-se autoritățile publice locale și se modifică formele de organizare prin art.4, astfel:

*) vezi OUG nr.46/2011- MO nr.350/19.05.2011 care modifică art.17 alin.(1) și (2) în sensul că:., (1) PFA își poate desfășura activitatea conform prevederilor art.4 lit.a) sau poate angaja, în calitate de angajator, terțe persoane cu contract individual de muncă, încheiat în condițiile legii.“ și „ (2) PFA nu va fi considerată un angajat al unor terțe persoane cu care colaborează potrivit art.18, chiar dacă colaborarea este exclusivă.“ (vezi cap. 2)

- a) individual și independent, ca persoane fizice autorizate (PFA);
- b) ca întreprinzători titulari ai unei întreprinderi individuale;
- c) ca membri ai unei întreprinderi familiale. *)

Aici, la lit.b), se vede acum întrepătrunderea cu Legea nr.175/2006 menționată mai sus, dar la sfârșitul ordonanței nu se menționează nici acum nimic cu privire la modificarea în sensul corelării celor două legi, în ultima, noțiunea de „asociații familiale” fiind înlocuită cu cea de „întreprindere familială”. În aceste condiții cum să nu se creeze confuzii în mintea salariatului care aplică concomitent cele două legi? Deci scopul prezentei ordonanțe de eliminare a interpretărilor diferite a legii nu a fost realizat nici acum, ci din contră a creat noi confuzii prin definițiile noi introduse, nealiniate la cele existente deja.

La art.2 sunt definite 3 categorii de întreprinderi și persoana fizică autorizată, astfel:

„f) *întreprindere economică* - activitatea economică desfășurată în mod organizat, permanent și sistematic, combinând resursele financiare, forța de muncă atrasă, materii prime, mijloace logistice și informație, pe riscul întreprinzătorului, în cazurile și în condițiile prevăzute de lege;

g) *întreprindere individuală* - întreprinderea economică fără personalitate juridică, organizată de un întreprinzător persoană fizică;

h) *întreprindere familială* - întreprinderea economică, fără personalitate juridică, organizată de un întreprinzător persoană fizică împreună cu familia sa;

i) *persoană fizică autorizată* - persoana fizică autorizată să desfășoare orice formă de activitate economică permisă de lege, *folosind în principal forța sa de muncă*;

Întreprinzător este persoana fizică care organizează o întreprindere economică (art.2 lit.e).

Activitățile economice pot fi desfășurate în toate domeniile, meseriile, ocupațiile sau profesiile pe care legea nu le interzice în mod expres pentru libera inițiativă (art.3 alin.2).

Prezenta ordonanță de urgență nu se aplică *profesiilor libere*, precum și acelor activități economice a căror desfășurare este organizată și reglementată prin legi speciale. **)

În baza art.3(1) orice persoană fizică, cetățean român sau cetățean al unui stat membru al U.E. ori a Spațiului Economic European, poate desfășura activități economice pe teritoriul României, în condițiile prevăzute de lege.

Articolul 5 obligă persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale să aibă un *sediu profesional* pe teritoriul României.

*) OUG nr.38/2009 - MO nr.269/24.04.2009 prelungește termenul de 1 an la 2 ani - (până la 24.04.2010) - de la data intrării în vigoare a OUG nr.44/2008, persoanele prevăzute la art.39 alin.(2) din OUG nr.44/2008 care au fost autorizate și înregistrate anterior vor opta pentru desfășurarea activității în una dintre aceste forme de organizare.

**) vezi Legea nr.378/2005 - MO nr.1138/15.12.2005 care modifică art.18 din Legea nr.300/2004 și le exclude, dar Legea nr.175/2006 - MO nr.438/2006, Art.I, pct.1, art.2 le include ca formă de organizare a întreprinderii; pentru Legea nr.300/2004 au existat Norme metodologice de aplicare aprobate prin HG nr.1766/2004 - MO nr.1048/12.11.2004, abrogate prin OUG nr.44/2008, dar pentru OUG nr.44/2008 nu s-au dat norme.

Iar la art.6 (1) se precizează că orice activitate economică desfășurată permanent sau temporar în România de categoriile prevăzute la art.4 lit.a)-c) trebuie să fie înregistrată și autorizată, în condițiile prezentei ordonanțe de urgență.

Procedura de înregistrare și autorizare a funcționării persoanelor fizice prevăzute la art.4 lit.a)-c) de către registrul comerțului de pe lângă tribunalul din județul în care solicitantul își stabilește sediul profesional (sediul permanent în cazul cetățenilor altor state ale UE sau ale Spațiului Economic European așa după cum este definit de Codul fiscal) este redată la cap.II din ordonanță, art.7-15, din care reținem:

- cererea de înregistrare în registrul comerțului și de autorizare a funcționării trebuie formulată înainte de începerea activității economice și în termen de **15 zile** (respectiv **7 zile** în cazul reprezentantului întreprinderii familiale), de la încheierea acordului de constituire cerut de art.29(1) din ordonanță; dacă termenul de **15 zile** nu este respectat, se impune încheierea unui nou acord;

- condițiile pe care trebuie să le îndeplinească persoanele fizice pentru desfășurarea activităților economice în condițiile art.4 lit.a)-c) sunt prevăzute la art.8 din ordonanță și anume:

- a) să fi îndeplinit vârsta de **18 ani**, pentru lit.a) și b) și **16 ani** reprezentantul întreprinderii familiale;

- b) să nu fi săvârșit fapte sancționate de legile financiare, vamale și cele care privesc disciplina financiară, de natura celor care se înscriu în cazierul fiscal;

- c) să aibă un sediu profesional declarat conform art.9(2);

- d) să declare pe proprie răspundere că îndeplinesc condițiile de funcționare prevăzute de legislația specifică în domeniul sanitar, sanitar-veterinar, protecției mediului și al protecției muncii, conform art.5, 15 și următoarele din Legea nr.359/2004;

- e) să facă dovada că îndeplinesc condițiile de pregătire profesională și/sau atestare necesare.

- cererea de înregistrare va fi însoțită de documentația prevăzută în anexa la ordonanță și de declarația tip pe proprie răspundere dată conform Legii nr.359/2004, cu modificările ulterioare;

- pentru stabilirea sediului profesional este necesară dovada deținerii dreptului de folosință asupra imobilului la adresa căruia acesta este declarat;

- cererile îndreptate împotriva rezoluției directorului oficiului registrului comerțului adresate instanțelor judecătorești sunt scutite de taxă judiciară de timbru și de timbru judiciar;

- o persoană poate avea câte *un singur certificat de înregistrare* pentru statutul juridic pentru care a fost autorizată, în funcție de încadrarea la art.4 lit.a)-c);

- *în cazul schimbării sediului profesional și a obiectului principal de activitate oficiul registrului comerțului va elibera un nou certificat de înregistrare;*

- *contabilitatea ce se va ține de aceste entități va fi organizată în partidă simplă conform Ordinului MEF nr.1040/2004-MO nr.642/2004.*

Regimul juridic al PFA, întreprinzătorului titular al întreprinderii individuale și al întreprinderii familiale este reglementat la cap.III, art.16-34, din care reținem:

Pentru *PFA*, art.16-21:

- *PFA* nu poate angaja cu contract de muncă terțe persoane pentru desfășurarea activității pentru care a fost autorizată și nici nu va fi considerată un angajat al unor terțe persoane cu care colaborează, dar poate cumula calitatea de *PFA* cu cea de salariat al unei terțe persoane; *)

- *PFA* este asigurată în sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale și are dreptul de a fi asigurată în sistemul asigurărilor sociale de sănătate și al asigurărilor pentru șomaj, în condițiile prevăzute de lege: **)

- *PFA* nu poate cumula și calitatea de întreprinzător persoană fizică titular al unei întreprinderi individuale, pentru care va cere schimbarea statutului juridic, cu respectarea dispozițiilor cap.II și art.21;

- *PFA* care are calitatea de comerciant potrivit art.7 din Codul comercial va fi supusă procedurii simplificate prevăzute de Legea nr.85/2006 privind procedura insolvenței;

- *PFA* își încetează activitatea și este radiată din registrul comerțului în următoarele situații:

- a) în caz de deces;
- b) prin voința proprie;
- c) în condițiile art.25 din Legea nr.26/1990.

Pentru întreprinzătorul titular al *întreprinderii individuale*, art.22-27:

- întreprinderea individuală nu dobândește personalitate juridică prin înregistrarea în registrul comerțului;

- *poate angaja terțe persoane cu contract individual de muncă, înregistrat la inspectoratul teritorial de muncă;*

- nu va fi considerată un angajat al unor terțe persoane cu care colaborează, dar poate cumula calitatea de *PFA* cu cea de salariat al unei terțe persoane;

- este asigurat în sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale și are dreptul de a fi asigurată în sistemul asigurărilor sociale de sănătate și al asigurărilor pentru șomaj, în condițiile prevăzute de lege; ***)

- în caz de insolvență va fi supusă procedurii simplificate prevăzute de Legea nr.85/2006;

- își încetează activitatea și este radiată din registrul comerțului în următoarele situații:

- a) în caz de deces;
- b) prin voința proprie;
- c) în condițiile art.25 din Legea nr.26/1990.

*) vezi OUG nr.46/11.05.2011 - MO nr.350/19.05.2011 care modifică OUG nr.44/2008 și dă posibilitatea angajării

**) de la 1 iulie 2010 vezi OUG nr.58/2010, modificată prin OUG nr.82/10.09.2010 și HG nr.791/2010, fără Anexa nr.2, preluate în Cap. IX² al Codului fiscal, art.296²¹-296²⁶ și Legea nr.4/2014 - MO nr.15/2014

***) de la 1 iulie 2010 vezi OUG nr.58/2010, modificată prin OUG nr.82/10.09.2010 și HG nr.791/2010, fără Anexa nr.2, preluate în Cap. IX² al Codului fiscal, art.296²¹-296²⁶ și Legea nr.4/2014 - MO nr.15/2014

Moștenitorii pot continua întreprinderea, în caz de deces, dacă își manifestă voința printr-o declarație autentică, în termen de **6 luni** de la dezbaterea succesiunii și pot cere transformarea în întreprindere familială cu aplicarea dispozițiilor art.11-13.

Pentru întreprinderea familială, art.28-34:

- este constituită din 2 sau mai mulți membri ai unei familii care pot fi simultan PFA sau titulari ai unor întreprinderi individuale și pot cumula calitatea de întreprinzători cu cea de salariat al unei terțe persoane;

- membrii întreprinderii familiale sunt asigurați în sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale și au dreptul de a fi asigurați în sistemul asigurărilor sociale de sănătate și al asigurărilor pentru șomaj, în condițiile prevăzute de lege;

- întreprinderea familială nu poate angaja terțe persoane cu contract individual de muncă;

- reprezentantul desemnat prin acordul de constituire prevăzut la art.29(1) va gestiona interesele întreprinderii familiale în temeiul unei *procuri speciale*, sub forma unui înscris sub semnătură privată, semnată de către toți membrii întreprinderii care au capacitate de exercițiu; acordul de constituire prevede cotele procentuale în care se vor împărți veniturile nete ale întreprinderii între membrii acesteia;

- întreprinderea familială nu are patrimoniu propriu și nu dobândește personalitate juridică prin înregistrarea în registrul comerțului; acordul poate stipula constituirea unui patrimoniu de afecțiune și cotele de participare;

- membrii sunt comercianți de la data înregistrării întreprinderii în registrul comerțului și răspund solidar și indivizibil pentru datoriile contractate de reprezentant în exploatarea întreprinderii cu patrimoniul de afecțiune constituit și, în completare, cu întreg patrimoniul corespunzător cotelor de participare în care se vor împărți veniturile nete;

- deciziile privind gestionarea curentă se iau de către reprezentantul desemnat conform art.29(2), iar pentru gestionarea bunurilor de majoritatea simplă a membrilor și cu acordul proprietarului bunului;

- își încetează activitatea și este radiată din registrul comerțului în următoarele situații:

- a) mai mult de jumătate din membrii au decedat;

- b) mai mult de jumătate din membrii cer încetarea activității sau se retrag;

- d) în condițiile art.25 din Legea nr.26/1990.

Împărțirea bunurilor dobândite în baza art.32(3) se face conform art.34:

- în cazul constituirii unui patrimoniu, în baza art.30(3) care prevede cote diferite pentru constituirea patrimoniului din cotele de participare la veniturile (pierderile) nete de la art.29(1);

- în cazul lipsei patrimoniului, în baza art.29(1).

Prin art.35(1) de la cap.IV „Dispoziții finale“ se prevede că primăriile pot să își constituie *birouri de asistență și reprezentare* a persoanelor prevăzute la art.4 al ordonanței, prin reorganizarea activității desfășurate în baza Legii nr.300/2004, birouri care pot fi folosite de persoanele fizice pentru efectuarea formalităților de autorizare și înregistrare la registrul comerțului, la cerere, formulată pe formularul standard de reprezentare. Pentru serviciile prestate se vor percepe taxe de primării, în baza principiului autonomiei locale.

Birourile pot primi cereri și pot presta servicii de asistență indiferent de sediul profesional al solicitantului și de registrul comerțului căruia i se adresează acesta.

Conform art.37(1) persoanele fizice prevăzute la art.3(1), cetățean român sau al unui alt stat membru al U.E., care desfășoară o activitate economică autorizată și recunoscută într-un alt stat membru al U.E. sau al Spațiului Economic European, în forme similare cu cele prevăzute de prezenta ordonanță, pot fi autorizate să desfășoare pe teritoriul României aceleași tipuri de activități pentru care au fost autorizate în acel stat, cu respectarea art.1 și 3. Cererea va fi însoțită și de:

a) carte de identitate sau pașaport, fotocopie și traducere în limba română, certificate olograf;

b) documentația care atestă funcționarea legală, obținută în celălalt stat - fotocopie și traducere în limba română, certificate olograf.

Persoanele prevăzute la art.4 sunt plătitoare de impozit pe venit în condițiile prevăzute de Titlul III al Legii nr.571/2003 privind Codul fiscal.

Persoanele autorizate și înregistrate la registrul comerțului pot funcționa încă **1 an** de la data de 25.04.2008, când intră în vigoare prezenta ordonanță, termen în care sunt obligate să opteze pentru una din formele de organizare prevăzute de art.4 din prezenta ordonanță, după care vor fi radiate din registrul comerțului, fără nici o formalitate, dacă nu au optat. *)

Notificările făcute oficiului registrului comerțului nu sunt supuse taxelor prevăzute de lege.

Conform art.41(1) „structura denumirii întreprinderii individuale este aceeași ca și cea a persoanei fizice autorizate“. De ce s-a mai introdus atunci noțiunea de „întreprindere individuală“ prin această ordonanță? Diferențierea dintre „întreprinderea individuală“ din această ordonanță și cea din Legea nr.31/1990 pentru societatea cu răspundere limitată este dată de faptul că prima nu are personalitate juridică, iar a doua are.

Prezenta ordonanță de urgență abrogă:

- a) Legea nr.300/2004 - MO nr.576/29.06.2004;
- b) HG nr.1766/2004 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a acestei legi - MO nr.1048/12.11.2004;
- c) art.17 lit.a) din Legea nr.26/1990 - republicată în MO nr.49/04.02.1998.
- d) orice alte dispoziții contrare.

După această ultimă modificare a legislației acestor categorii de contribuabili sperăm să se stabilizeze fluxul legislativ.

*) vezi OUG nr.38/2009 - MO nr.269/24.04.2009 care prelungește termenul la 2 ani (până la 24.04.2010).

CAPITOLUL 2

PENTRU CINE A FOST DATĂ LEGEA NR.72/2013?

În Monitorul Oficial nr.182/2/04/2013 a fost publicată Legea nr.72/28.03.2013 privind măsurile pentru combaterea întârzierii în executarea obligațiilor de plată a unor sume de bani rezultând din contractele încheiate între profesioniști și între aceștia și autorități contractante.

Ce sunt profesioniști după această lege?

Articolul 2 pct.2 definește ca „*profesionist - orice persoană fizică sau **juridică** care exploatează o întreprindere cu scop lucrativ*”^{*)}. Și art.22 al legii completează definiția acestui termen și în OG nr.13/2011, aprobată prin Legea nr.43/2012, care transpune Directiva 2011/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 februarie 2011 privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr.48/23.02.2011. România va uza de dispozițiile art.4 alin.(4) lit.b) din această Directivă după intrarea în vigoare a acestei legi (data publicării în MO). Deci noutatea este că și persoanele **juridice** organizate în baza Legii nr.31/1990 ca SRL de către profesioniști sunt considerate „profesioniști”, nu numai persoanele fizice organizate ca PFA în baza OUG nr.44/2008^{*)}.

Codul fiscal definește numai veniturile din profesii libere ca fiind „veniturile obținute din exercitarea profesiilor medicale, de avocat, notar, auditor financiar, consultant fiscal, *expert contabil, contabil autorizat*, consultant de plasament în valori imobiliare, arhitect sau a altor profesii reglementate, desfășurate în mod independent, în condițiile legii.”

Deci livrările de bunuri și prestarea de servicii făcută de aceste categorii profesionale fac obiectul creanțelor întârziate.

Care sunt creanțele la care se aplică această lege?

Articolul 1 alin.(1) precizează că această lege se aplică creanțelor certe, lichide și exigibile, constând în obligația de plată a unor sume de bani care rezultă dintr-un **contract** încheiat între profesioniști sau între aceștia și o autoritate contractantă, contractul având ca obiect furnizarea de bunuri sau prestarea de servicii, inclusiv proiectarea și execuția lucrărilor publice, a clădirilor și a lucrărilor de construcții civile.

Din definiția autorității contractante de la art.2 pct. 1 lit. a)-c) rezultă că autoritățile publice ale statului de la nivel central, regional sau local sunt cele care vor fi obligate să plătească dobânzi penalizatoare după depășirea termenului prevăzut în contract la art.3 alin.(3) lit.a)-c) din lege sau după cel prevăzut în la art.6 alin.(1) lit.a)-c) pentru cazul în care termenul nu a fost stipulat în contract [și art.8 alin.(2)]:

a) după 30 de zile calendaristice de la data primirii de către debitor a facturii sau a oricărei alte asemenea cereri echivalente de plată;

b) dacă data primirii facturii ori a unei cereri echivalente de plată este incertă sau anterioară primirii bunurilor sau prestării serviciilor, după **30** de zile calendaristice de la recepția mărfurilor sau prestarea serviciilor;

^{*)} vezi și OUG nr. 34/2014 - MO nr. 427/11.06.2014, din Partea a III-a a lucrării care detaliază definiția profesionistului

d) dacă legea sau contractul stabilește o procedură de recepție ori de verificare, permițând certificarea conformității mărfurilor sau serviciilor, iar debitorul a primit factura ori cererea echivalentă de plată la data recepției sau verificării ori anterior acestei date, după **30** de zile calendaristice de la această dată. Procedura de recepție sau verificare nu poate depăși **30** de zile calendaristice de la data recepției bunurilor sau presării serviciilor.

Termenul de plată dintre profesioniști nu poate fi mai mare de **60** de zile calendaristice [art.5 alin.(1) și art.7 alin.(1)].

Conform art.5 alin.(3) și art.6 alin.(3) „părțile nu pot conveni cu privire la data emiterii/primirii facturii. Orice clauză prin care se stipulează un termen de emitere/primire a facturii este lovită de nulitate absolută.” Și art.14 lit.f) o prevede ca o cauză contractuală abuzivă: „f) stabilesc un termen pentru emiterea/primirea facturii.”

Conform art.11, în cazul acordării de avansuri de către autoritatea contractantă, potrivit legi, prevederile art.8-10 se aplică la diferența dintre obligațiile de plată și avansurile acordate.

Ce spune Codul fiscal cu privire la emiterea facturii?

Articolul 155, „Facturarea”, alin.(1) prevede:

„Persoana impozabilă care efectuează o livrare de bunuri sau o prestare de servicii, alta decât o livrare/prestare fără drept de deducere a taxei, conform art.141 alin.(1) și (2), trebuie să emită o factură către fiecare beneficiar, cel târziu până la cea de a **15-a** zi a lunii următoare celei în care ia naștere **faptul generator** al taxei, cu excepția cazului în care factura a fost deja emisă.” Această regulă se aplică și în cazul avansurilor, al autofacturării și livrării la distanță.

Pentru **faptul generator** există reguli diferite în funcție de modul de plată al TVA:

1. În cazul plății TVA în regim **normal** de taxare *regula generală* este cea de la art.134¹ alin.(1): *data livrării bunurilor sau prestării serviciilor*; excepțiile în care acesta mai intervine în plus față de această regulă sunt prevăzute la art.134¹ alin.(2)-(12).

Exigibilitatea taxei intervine la data la care are loc faptul generator precizat la art.134¹ alin.(1), cu excepțiile de la art.134² alin.(2) când intervine:

- a) la data emiterii unei facturi, înainte de data la care intervine faptul generator;
- b) la data la care se încasează avansul, pentru plățile în avans efectuate înainte de data la care intervine faptul generator. Avansurile reprezintă plata parțială sau **integrală** a contravalorii bunurilor și serviciilor, efectuată înainte de data livrării ori prestării acestora;
- c) la data extragerii numerarului, pentru livrările de bunuri sau prestările de servicii realizate prin mașini automate de vânzare, de jocuri sau alte mașini similare.

2. În cazul plății TVA în regim „**la data încasării**”:

Prin excepție de la art.134¹ alin.(1) și de la art.134² alin.(2) **lit.a)** este introdusă la acest articol o nouă excepție prin OG nr.15/2012, alin.(3)-(11), în locul fostului alin.(3), din care reținem ca o nouă regulă generală: ***exigibilitatea taxei intervine la data încasării contravalorii integrale sau parțiale a livrării de bunuri ori a prestării de servicii, și se aplică sistemul TVA la încasare***

Care este dobânda penalizatoare care se aplică sumelor întârziate la plată?

Este rata de referință a dobânzii legale în vigoare în prima zi calendaristică a semestrului care se aplică pe întreg semestrul (art.4).